

VÉLEMÉNYEK

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos véleménye a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerről szóló 2007/76/EK bizottsági határozat módosításáról szóló 2011/141/EU bizottsági határozatról, valamint a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerben az adatvédelmi szabályok végrehajtására vonatkozó iránymutatásokról szóló 2011/136/EU bizottsági ajánlásról

(2011/C 217/06)

AZ EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 16. cikkére,

tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára és különösen annak 7. és 8. cikkére,

tekintettel a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre, ⁽¹⁾

tekintettel a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 45/2001/EK rendelet ⁽²⁾ 28. cikkének (2) bekezdése szerinti véleménykérésre,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT:

I. BEVEZETÉS

2011. március 1-jén az Európai Bizottság elfogadott egy bizottsági határozatot a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerről szóló 2007/76/EK bizottsági határozat módosításáról (a fogyasztóvédelmi együttműködés második módosítása) ⁽³⁾. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerben az adatvédelmi szabályok végrehajtására vonatkozó iránymutatásokról szóló bizottsági ajánlást is (a fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások) ⁽⁴⁾. A 45/2001/EK rendelet 28. cikkének (2)

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

⁽²⁾ HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

⁽³⁾ A Bizottság 2011/141/EU határozata (2011. március 1.) a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kölcsönös jogsegély vonatkozásában való végrehajtásáról szóló 2007/76/EK határozat módosításáról (HL L 59., 2011.3.4., 63. o.).

⁽⁴⁾ A Bizottság 2011/136/EU ajánlása (2011. március 1.) a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerben az adatvédelmi szabályok végrehajtására vonatkozó iránymutatásokról (HL L 57., 2011.3.2., 44. o.).

bekezdésével összhangban egyeztetés céljából mindkét dokumentumot elküldték az európai adatvédelmi biztosnak.

- A fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer a Bizottság által a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló 2006/2004/EK rendelet („Rendelet a fogyasztóvédelmi együttműködésről”) alapján létrehozott és működtetett információtechnológiai rendszer. A fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer elősegíti az uniós tagállamok „hatáskörrel rendelkező hatóságai” és a Bizottság közötti együttműködést a fogyasztóvédelem terén, tekintettel egy sor előre meghatározott uniós irányelv és rendelet megsértésére. Ahhoz, hogy jogsértések a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet hatálya alá tartozzanak, határokön átnyúló jellegűnek és a „fogyasztók kollektív érdekeit” sértőnek kell lenniük.

- Együttműködésük keretében a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer felhasználói – személyes adatokat is magában foglaló – információt cserélnek. Ezek a személyes adatok vonatkozhatnak a jogsértéssel gyanúsított eladó vagy szolgáltató vezetőire vagy alkalmazottaira, magára az eladóra vagy szolgáltatóra (ha magánszemélyről van szó), valamint harmadik felekre, például fogyasztókra vagy panaszosokra.

- A rendszer a hatáskörrel rendelkező hatóságok közötti biztonságos kommunikációs eszköz, valamint az adatbázis szerepét tölti be. A hatáskörrel rendelkező hatóságok arra használják fel a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszert, hogy az ügyek kivizsgálásának elősegítéséhez információt kérjenek ⁽⁵⁾, vagy segítséget kérjenek a végrehajtás tekintetében ⁽⁶⁾ („kölcsönös jogsegély iránti megkeresések”). Ezenkívül a hatáskörrel rendelkező hatóságok figyelmeztető üzenetet („riasztást”) is küldenek más, hatáskörrel rendelkező hatóságoknak és a Bizottságnak a jogsértésekről vagy a jogsértések bekövetkezésének gyanújáról ⁽⁷⁾. A

⁽⁵⁾ Lásd: a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 6. cikke: „Információcsere megkeresés alapján”.

⁽⁶⁾ Lásd: a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 8. cikke: „Végrehajtás iránti megkeresés”.

⁽⁷⁾ Lásd: a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 7. cikke: „Információcsere megkeresés nélkül” (vagy röviden: „riasztás”).

fogyasztóvédelmi együttműködési rendszernek további funkciói is vannak, beleértve az értesítési rendszert⁽⁸⁾ és az ügyekhez nem kapcsolódó adatok cseréjére szolgáló fórumot.

5. Véleményében az európai adatvédelmi biztos számos, a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer jogi keretét érintő adatvédelmi kérdéssel foglalkozik, aminek során első sorban a fogyasztóvédelmi együttműködés újonnan elfogadott, második módosítására helyezi a hangsúlyt. Ezen túlmenően az európai adatvédelmi biztos felméri az eddig elért előrehaladást, valamint a jövőre vonatkozóan szelektíven kiemel bizonyos fennmaradó aggályokat és megfontolásokat. Ezenkívül a fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások bizonyos rendelkezéseire is megjegyzést fűz.
6. Véleményével (amelynek elfogadására a 45/2001/EK rendelet 28. cikkének (2) bekezdésével összhangban kerül sor) párhuzamosan az európai adatvédelmi biztos ellenőrzési hatáskörében előzetes ellenőrzésre vonatkozó véleményt ad ki (ugyanezen rendelet 27. cikke szerint) („előzetes ellenőrzésre vonatkozó vélemény”). Az előzetes ellenőrzésre vonatkozó vélemény magában foglalja a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer, valamint az azon belüli adatfeldolgozás részletesebb ismertetését. Az előzetes ellenőrzésre vonatkozó véleményében az európai adatvédelmi biztos a gyakorlati, technikai és szervezeti szinten a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszeren belüli adatvédelemnek való megfelelés javítása érdekében megteendő konkrét intézkedésekkel kapcsolatos ajánlásokra helyezi a hangsúlyt. Tekintettel arra, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások is szorosan kapcsolódnak e konkrét intézkedésekhez, az előzetes ellenőrzésre vonatkozó vélemény az iránymutatások kiválasztott rendelkezéseire szintén fűz észrevételeket.

II. A FOGYASZTÓVÉDELMI EGYÜTTMŰKÖDÉSI RENDSZERRE VONATKOZÓ JOGI KERET

7. Az európai adatvédelmi biztos örömmel nyugtázza, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer biztos jogi alapokon – mégpedig a Tanács és a Parlament által elfogadott rendeleten – nyugszik. Ezenkívül az európai adatvédelmi biztos meglepéssel nyugtázza, hogy az idők során a jogalap kiegészült, hogy további részletekkel szolgáljon és foglalkozzon az adatvédelmi aggályokkal. Az európai adatvédelmi biztos különösen örül annak, hogy elfogadták a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet végrehajtásáról szóló, 2006. december 22-i 2007/76/EK bizottsági határozatot („a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat”), amelyet egyébként később módosítottak, 2008. március 17-én és nemrég – a fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás révén –, 2011. március 1-jén. Annak is örül, hogy a Bizottság elfogadta a fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatásokat, amelyek kifejezetten az adatvédelmi kérdésekkel foglalkoznak.
8. Noha az európai adatvédelmi biztos sajnálatosnak tartja, hogy nem egyeztetett vele a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet és a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat elfogadásakor, örömmel

veszi, hogy a Bizottság a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat mindkét módosításának elfogadása alkalmával, valamint a fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatásokat illetően egyeztetett vele. Az európai adatvédelmi biztos annak is örül, hogy a Bizottság előzetesen egyeztetett a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoporttal is, amely 2007. szeptember 21-én kiadta 6/2007. sz. véleményét (WP 139). Végül az európai adatvédelmi biztos örvendetesnek tartja, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások preambulum-bekezdései az említett konzultációkra való hivatkozásokat tartalmaznak.

9. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy (i) a Bizottság alaposan megvizsgálta az európai adatvédelmi biztos által az előzetes informális eszmecsere során adott, valamint a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport által a 6/2007. sz. véleményben kifejezésre juttatott ajánlásokat, és hogy (ii) ezek közül sokat betartottak a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerre vonatkozó jogszabályi keret továbbfejlesztésekor és/vagy gyakorlati, technikai és szervezeti szinten. Az e véleményben, valamint az előzetes ellenőrzésre vonatkozó véleményében foglalt észrevételeit e pozitív előzmények ismeretében kell figyelembe venni.

III. A FOGYASZTÓVÉDELMI EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ RENDELET MÁSODIK MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ADATVÉDELMI KÉRDÉSEK

3.1. A személyes adatok megőrzése a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerben

3.1.1. Bevezetés

10. Előzetes észrevételként az európai adatvédelmi biztos rámutat arra, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet nem tárgyalta megfelelően és átfogóan az ügyek lezárása és az adatmegőrzési idő kérdését⁽⁹⁾.
11. A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet valóban csak két konkrét szabályt állapít meg az adatok törlésével kapcsolatban, az ügyek lezárását illetően pedig egyet sem⁽¹⁰⁾. Először is előírja, hogy amennyiben egy riasztás „megalapozatlannak bizonyul”, a hatáskörrel rendelkező hatóságnak vissza kell azt vonnia, és a Bizottságnak az erre vonatkozó információt haladéktalanul törölnie kell az adatbázisból. Másodszor előírja, hogy amennyiben egy hatáskörrel rendelkező hatóság a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 8. cikkének (6) bekezdésével összhangban értesíti a Bizottságot egy jogsértés megszűnéséről, a Közösségen belüli jogsértéssel kapcsolatosan tárolt adatokat öt év elteltével törölni kell.
12. A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet nem határozza meg az öt éves adatmegőrzési idő célját. Arra vonatkozóan sem szolgál további részletekkel, hogy hogyan és mikor kell megállapítani, hogy egy riasztás „megalapozatlan-e”. Ezen túlmenően a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet arról sem tesz említést, hogy az előbb

⁽⁸⁾ Lásd: a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 7. cikkének (2) bekezdése és 8. cikkének (6) bekezdése.

⁽⁹⁾ Lásd még: a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport 6/2007. sz. véleménye (a fenti II. rész említi).

⁽¹⁰⁾ Lásd: a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 10. cikkének (2) bekezdése.

említett két konkrét szabály alá nem tartozó esetekben mennyi ideig kell megőrizni az adatbázisban az információkat (a rendelet pl. nem határozza meg, hogy a kölcsönös jogsegély iránti megkereséseket mennyi ideig kell megőrizni az adatbázisban, amennyiben nem vezetnek sikeres végrehajtási intézkedéshez, amely véget vetne a jogsértésnek).

13. Az európai adatvédelmi biztos örül annak, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló, módosított végrehajtási határozat és a fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások további pontosításra törekuszenek. Az elmondottak alapján az európai adatvédelmi biztost továbbra is aggasztják a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszeren belül az ügyek lezárására és az adatmegőrzésre vonatkozó szabályok bizonyos vonatkozásai, amint azt az alábbi 3.1.2. – 3.1.4. szakaszok tárgyalják.
14. Az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerre vonatkozó jogi keret következő felülvizsgálatakor foglalkozzanak ezekkel az aggályokkal, mégpedig a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat további módosítása vagy inkább magának a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendeletnek a módosítása révén.
15. Amíg lehetőség nyílik ilyen jogalkotási intézkedésre, az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy az adatmegőrzési idővel kapcsolatos aggályokkal gyakorlati, technikai és szervezeti szinten foglalkozzanak, valamint azokat az alábbi 3.1.2. szakaszban említett, „A fogyasztóvédelmi együttműködési hálózat: használati iránymutatások” c. dokumentumban egyértelműen fejtsek ki.

3.1.2. Az ügyek időben történő lezárása

16. A fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás nem határozza meg a kölcsönös jogsegély iránti megkeresést (információközlésre vonatkozó megkeresés vagy végrehajtás iránti megkeresés) magában foglaló ügyek lezárásának végleges időpontját.
17. Az előzetes ellenőrzésre vonatkozó véleményben az európai adatvédelmi biztos figyelembe veszi a Bizottság számos folyamatban lévő, az elhúzódozó ügyek időben történő lezárásának előmozdítására irányuló intézkedését.
18. E véleményében az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy az információközlésre vonatkozó megkeresésre és a végrehajtás iránti megkeresésre vonatkozóan maximális időtartamot kell meghatározni. Ezt a jogszabályi keret következő felülvizsgálata során kell megállapítani. Az időtartamnak összefüggésben kell lennie az ügy típusával, valamint a tényleges tevékenységgel. Ugyanakkor a szabályoknak rugalmasságot is kell biztosítaniuk a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára, hogy kellő indokkal meghosszabbítsák az ügyeket annak biztosítása érdekében, hogy azokat ne zárják le időnap előtt még akkor sem, ha a bonyolult ügyek lezárása az átlagnál hosszabb időt vesz igénybe.
19. Az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy ehhez kiindulópontként a fogyasztóvédelmi együttműködési bizottság

által 2010. december 6-án jóváhagyott, „A fogyasztóvédelmi együttműködési hálózat: használati iránymutatások” című dokumentumot használják fel. A használati iránymutatások „szakaszok és ütemterv a fogyasztóvédelmi együttműködési ügyekben” című 2.7. pontja tárgyalja az ügyek általános menetét, valamint meghatározza, hogy az információ iránti megkereséseket általában véve egy-három hónapos időtartamon belül kell rendezni. A használati iránymutatások szerint a végrehajtás iránti megkereséseket átlagosan hat-kilenc hónapos időtartamon belül kell teljesíteni (kivéve a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokat, illetve a közigazgatási határozat elleni fellebbezés esetét, amikor is legalább egy év tekinthető reálisnak).

3.1.3. Riasztások

20. A fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat mellékletének 2.2.2. pontját egy új bekezdéssel egészíti ki annak megkövetelése érdekében, hogy a „megalapozott” riasztásokat a kiadásuktól számított öt év elteltével törölni kell az adatbázisból (ami a „megalapozott” riasztásokat illeti, a jelenlegi rendelkezések már előírják azok törlését, amennyiben „megalapozatlannak bizonyulnak”).
21. Hogy megvilágítsa ezen új rendelkezés hátterét, az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy a legfontosabb szempontjai közé tartozik annak biztosítása, hogy a személyes adatok ne maradjanak a szükségesnél hosszabb ideig a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer adatbázisában. Ez kényes kérdés, különös tekintettel a riasztásokra (amelyeket többen kapnak meg, mint ha kétoldalú cseréről van szó), közülük pedig főleg a jogsértés gyanújával kapcsolatos riasztásokra. A gyakorlatban a riasztások fenntartására vonatkozó egyértelmű időkorlát hiánya azt jelentené, hogy bizonyos riasztások túlzottan hosszú ideig rendezetlenek maradhatnának (addig, amíg nem bizonyosodik be világosan, hogy megalapozatlanok). Az ilyen, meg nem erősített gyanún alapuló intézkedések jelentős veszélyt jelentenének az adatvédelem alapvető jogára, valamint más alapvető jogokra, például az ártatlanság vélelmére nézve.
22. Ennek figyelembevételével az európai adatvédelmi biztos örül annak, hogy meghatározták a riasztások megőrzési idejét. Az európai adatvédelmi biztos azonban úgy véli, hogy a Bizottság nem nyújtott kellő indokolást annak bizonyításához, hogy egy ötéves megőrzési idő arányos lenne. Az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a Bizottság végezzen el arányossági értékelést, és újból állapítsa meg a riasztások megőrzési idejét. Általában valamennyi bejelentett riasztást sokkal hamarabb törölni kellene az adatbázisból, kivéve, ha a jogsértésre vagy a jogsértés gyanújára vonatkozó riasztás kölcsönös jogsegély iránti megkereséshez vezetett, és a határokon átnyúló vizsgálat, illetve végrehajtási intézkedés még folyamatban van. A megőrzési időnek elég hosszúnak kell lennie ahhoz, hogy az üzenetet fogadó valamennyi hatóság megállapíthassa, hogy szándékában áll-e további vizsgálati lépéseket vagy végrehajtási intézkedést tenni, valamint hogy szeretne-e kölcsönös jogsegély iránti megkeresést küldeni a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszeren keresztül; ugyanakkor az időtartamnak elég rövidnek kell lennie azon kockázat minimalizálása érdekében, hogy a riasztásokkal visszaélhetnek feketelista összeállítása vagy adatbányászat céljából.

23. Ebben a vonatkozásban az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a Bizottság vizsgálja felül a jogi keretet annak biztosítása érdekében, hogy a riasztásokat legkésőbb a feltöltésüktől számított hat hónap elteltével törölni kelljen, kivéve, ha megfelelőbb megőrzési idő indokolható.
24. Ennek segítségével elsősorban az biztosítható, hogy azokban az ügyekben, ahol a gyanú nem igazolódott be (vagy tovább nyomoznak), a gyanúsítás által érintett ártatlan személyeket nem tartanak indokolatlanul hosszú ideig „feketelistán” vagy „gyanúsítottként”, ami nem felel meg a 95/46/EK irányelv 6. cikke e) pontjának.
25. Ez a korlátozás az adatminőség elve (lásd a 95/46/EK irányelv 6. cikkének d) pontját), valamint más fontos jogelvek biztosításához is szükséges. Előfordulhat, hogy mindez nemcsak a magánszemélyek megfelelőbb szintű védelmét eredményezi, hanem lehetővé teszi, hogy a végrehajtásért felelős tisztviselők hatékonyabban összpontosíthassanak a fontosabb ügyekre.
- 3.1.4. *A lezárt, kölcsönös jogsegély iránti megkeresésekre vonatkozó megőrzési idő*
26. A fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat mellékletének 2.15. pontját egy új bekezdéssel egészíti ki annak előírása érdekében, hogy „minden egyéb információt, amely [a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet] rendelet 6. cikke szerinti kölcsönös jogsegély iránti megkeresésre vonatkozik, az adatbázisból az ügy lezárását követő öt év elteltével el kell távolítani”.
27. A meglévő szöveggel együtt olvasva a módosított 2.15. pont a 6. cikk szerinti valamennyi információcsere lezárásától számított öt éves megőrzési időt ír elő, az alábbi esetek kivételével:
- amennyiben a hibás adatokat törölték,
 - amennyiben az információcsere nem vezetett riasztáshoz vagy végrehajtás iránti megkereséshez, illetve
 - amennyiben megállapították, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet értelmében nem került sor jogsértésre.
28. Az előzetes ellenőrzésre vonatkozó véleményben kifejtettek szerint valóban úgy tűnik, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer keretében az ügy lezárását követően alkalmazott „szokásos” megőrzési idő (bizonyos kivételekre is figyelemmel) öt év mind az információ iránti megkeresések, mind a végrehajtás iránti megkeresések vonatkozásában.
29. Úgy tűnik, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás által módosított, a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat szövege nincs teljesen összhangban a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelettel. Márpedig a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 10. cikkének (2) bekezdése különbséget tesz egyrészt a sikeres végrehajtást eredményező információcsere (azaz azon ügyek, amikor a jogsértés a megtett végrehajtási intézkedések eredményeként szűnik meg), másrészt a sikeres végrehajtáshoz nem vezető információcsere között. Az előbbi esetben az ügy lezárásától számított öt éves megőrzési időt írnak elő. Az utóbbi esetre vonatkozóan nincs külön rendelkezés (kivéve, hogy a megalapozatlan riasztásokat vissza kell vonni és törölni kell).
30. Azaz a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet az ügy lezárását követő öt éves megőrzési időt csak azon feltétel teljesülése mellett írja elő, hogy végrehajtási intézkedésekre került sor, amelyek sikeresek voltak a jogsértés megszüntetése tekintetében.
31. Noha az európai adatvédelmi biztosnak vannak kétségei az adatoknak az ügyek lezárását követő öt évig történő megőrzése célját és arányosságát illetően (lásd a 3.1.4. szakaszban a továbbiakban szereplő észrevételeit), a sikeres végrehajtással és anélkül végződő ügyek közötti különbségtétel adatvédelmi szempontból logikusnak tűnik. Különösen a pusztán gyanúval kapcsolatos, hosszú ideig tartó adatmegőrzés esetén nagyobb a pontatlanság lehetősége, valamint más fontos jogelvek megsértésének kockázata. Ezért általánosságban elmondható, hogy az ilyen adatok hosszú ideig tartó megőrzése esetén nagyobb a valószínűsége, hogy adatvédelmi problémák merülnek fel, mint a tényleges jogsértésekkel kapcsolatos adatok megőrzésekor, amelyek kellően bizonyítottak és végrehajtási intézkedést eredményeztek.
32. A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelettel ellentétben úgy tűnik, hogy a módosított, a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat legalábbis bizonyos esetekben lehetővé teszi az öt éves megőrzési időtartam alkalmazását olyan információkra is, amelyek nem vezettek sikeres végrehajtási intézkedésekhez.
33. A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat szerint például úgy tűnik, hogy egy információ iránti megkeresés, amely nem vezetett végrehajtási intézkedéshez, az „ügy lezárásától” számított öt évig marad a rendszerben.

34. Nyilvánvaló tehát, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet és a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat némiképp eltérő megközelítést alkalmaz. Miközben a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló végrehajtási határozat bizonyos mértékig tükrözi a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet rendelkezéseit, a megőrzés tekintetében fontos kiegészítő szabályokat is bevezet. Bár önmagában a szabályok pontosítása örvendetes, az európai adatvédelmi biztos kétségbe vonja a hosszabb megőrzési idő megállapításának jogszerűségét, amennyiben ezt maga a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet nem írja elő. Ez további korlátozásokat vezetne be az adatvédelem alapvető jogának tekintetében, mégpedig jogszabály-végrehajtás során, ellenében a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelettel és az alkalmazandó adatvédelmi jogszabályokkal.
35. Az előbbieknél megfelelően az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a Bizottság vizsgálja felül a jogi keretet, és újból gondolja át, hogy az ötéves megőrzési időtartam alkalmazandó-e más esetekre, mint amelyekben sikeres végrehajtásra került sor a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendeletben meghatározottak szerint.
36. Továbbá az európai adatvédelmi biztos örül annak, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások az ügyek lezárását követő adatmegőrzés céljának meghatározására törekzenek, ami egy olyan fontos kérdés, amellyel a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet és a fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás sem foglalkozik. A fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások külön előírják, hogy „A megőrzési idő alatt az ügyben elsőként eljáró illetékes hatóságnál dolgozó, engedéllyel rendelkező végrehajtásért felelős tisztviselő beletekinthet az ügy irataiba, ha az ügyhöz esetlegesen kapcsolódó ismételt jogsértés megállapításához ez szükséges, amely egy jobb, hatékonyabb végrehajtást tesz lehetővé”⁽¹¹⁾.
37. Bár ez a pontosítás örvendetesnek tekinthető, az ilyen hozzáférés szükségessége további indokolásának hiányában az európai adatvédelmi biztos nincs meggyőződve e cél arányosságáról és alkalmasságáról az ötéves megőrzési idő indokolása szempontjából. Ezért az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a Bizottság a következőket tegye:

— még jobban pontosítsa, mi a célja az ötéves adatmegőrzésnek,

— értékelje, hogy egy rövidebb megőrzési idő lehetővé tenné-e ugyanezen célkitűzések elérését, és

⁽¹¹⁾ Lásd: az iránymutatások 8. szakasza: „További iránymutatás; Miért 5 évben állapították meg az adatok megőrzésének idejét?” A fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások azt is hozzátesszik, hogy „a megőrzési idő célja, hogy elősegítse a Közösségen belüli jogsértések kezelésében a fogyasztói érdekeket védő jogszabályok végrehajtásáért felelős hatóságok között az együttműködést, valamint hozzájáruljon a belső piac zökkenőmentes működéséhez, a fogyasztói érdekeket védő jogszabályok alkalmazásának minőségéhez és következetességéhez, a fogyasztói gazdasági érdekek védelmének ellenőrzéséhez, továbbá a végrehajtás színvonalának és következetességének javításához”.

— értékelje, hogy a jelenleg előírt valamennyi információt szükséges-e megőrizni, vagy az információk egy része is elegendő lenne (pl. meg kell fontolni, hogy elegendő lenne-e csupán a 8. cikk (6) bekezdése szerinti értesítéseket megőrizni; azt is kifejezetten meg kell vizsgálni, hogy szükséges-e megőrizni a vezetők nevét, illetve az olyan mellékleteket, amelyek további személyes adatokat tartalmazhatnak; ezenkívül különbséget kell tenni a jogsértés gyanújával és a „bizonyított” jogsértésekkel kapcsolatos adatok között).

3.2. A Bizottság adatokhoz való hozzáférése a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerben

38. Az európai adatvédelmi biztos örül annak, hogy (a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló határozat mellékletének a 4.3. ponttal történő kiegészítése révén) a fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás pontosítja a Bizottságnak a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszeren belüli adatokhoz való hozzáférését, valamint hogy az ilyen hozzáférés egyértelműen és kifejezetten a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet szerint előírtakra korlátozódik. Az európai adatvédelmi biztos különösen örül annak, hogy a Bizottságnak nem biztosítanak hozzáférést a hatáskörrel rendelkező tagállami hatóságok közötti bizalmas kommunikációhoz, például a kölcsönös jogsegély iránti megkeresésekhez.
39. Ez a pontosítás és korlátozás rendkívül fontos, tekintettel arra, hogy az egyértelműség hiánya olyan helyzetet idézhetett volna elő, amelyben a Bizottság olyan információkhoz – köztük személyes adatokhoz – férhetett volna hozzá, amelyeket kizárólag a hatáskörrel rendelkező tagállami hatóságoknak szánunk.
40. A fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások 5. szakasza kimondja: „A bizottsági hozzáférés biztosításának célja, hogy a Bizottság figyelemmel kísérhesse a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet, valamint a fogyasztóvédelmi rendelet mellékletében felsorolt fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazását, és statisztikai információkat gyűjthessen e feladatok végrehajtásáról.”
41. Ez nem jelenti azt, hogy a Bizottságnak a tagállamok között a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszeren belül kicserélt bármely és valamennyi adathoz hozzá kellene férnie.
42. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy valójában az olyan adatbázisokhoz való hozzáférés, mint a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer, a személyes adat-feldolgozás fogalmába tartozik. A 45/2001/EK rendelet 5. cikkének a) pontja szerint – amely a Bizottságnak a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszeren belüli hozzáférési jogaira vonatkozik – az intézmények csak abban az esetben dolgozhatnak fel személyes adatokat, ha az közérdekből elvégzendő feladat végrehajtásához szükséges, továbbá azt is előírják, hogy a feldolgozás a Szerződéseken vagy másodlagos jogszabályokon alapul.

43. Az európai adatvédelmi biztos értelmezése szerint ezen előírások – amelyek közvetlenül az emberi jogok európai egyezményének 8. cikkében, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkében foglalt, adatvédelemhez való jogból következnek – azt jelentik, hogy a Bizottság csak akkor férhet hozzá a tagállamok információs rendszereihez, ha azt teljesen megfelelő joggalapon (általában rendes jogalkotási eljáráson) nyugvó konkrét jogi rendelkezések állapítják meg. A jogbiztonság és az átláthatóság az a két alapvető érték, amelyek magyarázzák, hogy a Bizottság általi hozzáférésre vonatkozó konkrét és biztos jogalap miért is rendkívül fontos biztosítéka a személyek adatvédelmi kapcsolatos alapvető jogai biztosításának.

44. Sem a Bizottság általános ellenőrzési hatásköre – amellyel „a Szerződés őreként” rendelkezik –, sem a tagállamoknak a jóhiszemű együttműködésre vonatkozó kötelezettsége nem elég pontos annak biztosításához, hogy a Bizottság hozzáférhessen a személyes adatokat tartalmazó adatbázisokhoz. A jóhiszemű együttműködés magával vonja, hogy a tagállamoknak – bizonyos körülmények között – információt kell szolgáltatniuk a Bizottság számára kérés alapján, vagy amennyiben egy bizonyos szabály szerint kötelesek információt nyújtani. Ez azonban nem jár azzal, hogy a Bizottságnak hozzá kell férnie adatbázisaikhoz.

45. Ezzel összefüggésben az európai adatvédelmi biztos azt is hangsúlyozza, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet kizárja annak lehetőségét, hogy a Bizottság hozzáférjen a kölcsönös jogsegély és a végrehajtás iránti megkeresésekben foglalt információkhoz. A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 6. és 8. cikke csak a megkeresett hatóságot jelöli ki ezen adatok címzettjének, a Bizottságot nem.

3.3. Különleges adatkategóriák a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerben

46. Az európai adatvédelmi biztos örül annak, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló határozat mellékletének 4.4. pontját kiegészíti a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszeren belüli különleges adatkategóriák feldolgozására vonatkozó rendelkezéssel. Az európai adatvédelmi biztos különösen örül annak, hogy ez a rendelkezés azon esetekre korlátozza a feldolgozást, amikor a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet szerinti kötelezettségeket „másképpen nem lehet” teljesíteni, és az ilyen adatok feldolgozása a „95/46/EK irányelv alapján engedélyezett”.

IV. BEÉPÍTETT ADATVÉDELMI ÉS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG

47. Mivel a III. részben fejtegette a fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás által felvetett konkrét kérdéseket, az európai adatvédelmi biztos a IV–VI. részben néhány egyéb részletre szeretné felhívni a Bizottság figyelmét, amelyeket tekintetbe kell venni a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerre vonatkozó jogi keret továbbfejlesztéséhez.

4.1. Beépített adatvédelem

48. Az európai adatvédelmi biztos egy ideje már arra ösztönzi a Bizottságot és a többi uniós intézményt, hogy fogadjanak el olyan technológiai és szervezeti intézkedéseket, amelyek az adatvédelmet és a biztonságot információs rendszereik létrehozásának és megvalósításának alapvető részeként integrálják („beépített adatvédelem”) ⁽¹²⁾.

49. Noha örvendetesnek tartja és elismeri, hogy történtek bizonyos intézkedések ebben az irányban, az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a Bizottság készítsen átfogó értékelést azzal kapcsolatban, milyen további beépített adatvédelmi biztosítékok illeszthetők be a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer struktúrájába. Szükség esetén többek között a következőket kell megvizsgálni és végrehajtani:

- beépített adatvédelemmel kapcsolatos megoldások, amelyek útmutatást nyújtanak a rendszerfelhasználóknak a „megfelelő” adatvédelmi döntések meghozatalával kapcsolatban (lásd az előzetes ellenőrzésre vonatkozó vélemény 3.2. szakaszát),

- az ügyek időben történő lezárását és törlését elősegítő intézkedések (uo., 3.3. szakasz),

- az érintettek információhoz és hozzáféréshez való jogának előmozdítására irányuló eljárások (uo., 3.5. szakasz),

- a közvetlenül az adatbázis szintjén elvégzett módosításokra, a naplózási hozzáférésre, az intézkedés ésszerű magyarázatára és megfelelő szintű jóváhagyásra vonatkozó egyértelmű eljárások (uo., 3.6. szakasz), valamint

- az információk „titkosított” tárolása az adatbázisban, hogy a rendszergazdák ne férhessenek hozzá (legalábbis bizonyos adatokhoz, például a bizalmas mellékletekhez) (uo., 3.6. szakasz).

4.2. Elszámoltathatóság

50. Ezenfelül az „elszámoltathatóság” elvének ⁽¹³⁾ megfelelően az európai adatvédelmi biztos az elszámoltathatóságra vonatkozó egyértelmű keret létrehozását is ajánlja, amely biztosítja az adatvédelemnek való megfelelést és az erre vonatkozó bizonyítékok szolgáltatását, például a következőket:

⁽¹²⁾ Lásd: Az európai adatvédelmi biztos 2011. január 11-én kiadott véleményének 7. része a Bizottságnak az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának szóló, „A személyes adatok Európai Unióban belüli védelmének átfogó megközelítése” című közleményéről (http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2011/11-01-14_Personal_Data_Protection_EN.pdf).

⁽¹³⁾ Uo.

- az Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóságon belül a legmagasabb irányítási szinten jóváhagyandó adatvédelmi politika szükség esetén történő elfogadása és aktualizálása. Ezen adatvédelmi politikának egy biztonsági tervet is magában kell foglalnia (lásd az előzetes ellenőrzésre vonatkozó vélemény 3.6. szakaszát) ⁽¹⁴⁾,
- időszaki ellenőrzések elvégzése az adatvédelmi politikával kapcsolatos folyamatos megfelelés és összhang vizsgálata érdekében (beleértve a biztonsági terv ellenőrzését is, uo., 3.6. szakasz),
- az ellenőrzések eredményeinek (legalább részleges) nyilvánosságra hozatala annak érdekében, hogy megnyugtassák az érdekelt feleket az adatvédelemnek való megfelelés tekintetében, valamint
- a Bizottság adatvédelmi tisztviselőjének, az érintettek (és adott esetben más érdekelt és hatóságok) értesítése az adatok megsértéséről és egyéb biztonsági eseményekről ⁽¹⁵⁾.

V. SZEMÉLYES ADATOK EURÓPAI UNIÓN KÍVÜLRE TÖRTÉNŐ TOVÁBBÍTÁSA

5.1. Kétoldalú megállapodások

51. A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 14. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy az e rendelet szerint közölt információkat a hatáskörrel rendelkező hatóság harmadik ország részére is továbbíthatja az ezzel az országgal kötött jogsegélyegyezmény alapján, amennyiben (i) ehhez az információt eredetileg közlő hatáskörrel rendelkező hatóság is hozzájárul, valamint ha (ii) az adattovábbítás megfelel az alkalmazandó uniós adatvédelmi jogszabályoknak.
52. A 95/46/EK irányelv 25. és 26. cikke a harmadik országoknak történő továbbítást bizonyos további feltételekhez köti. E feltételek annak biztosítására szolgálnak, hogy külföldön megfelelő legyen az adatok védelme. Ezenkívül számos kivételt is meghatároznak. A 95/46/EK irányelv e rendelkezéseinek végrehajtása és értelmezése tagállamonként eltérő lehet.
53. A fentiek figyelembevételével az európai adatvédelmi biztos elfogadhatónak tartja a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendeletben foglalt biztosítékokat, azaz azt, hogy a harmadik országokba történő továbbításnak egyrészt az a feltétele, hogy ehhez az információt eredetileg közlő hatáskörrel rendelkező hatóság is hozzájárul, másrészt hogy a továbbítás megfelel az alkalmazandó uniós adatvédelmi jogszabályoknak.

⁽¹⁴⁾ A Bizottságnak szükség esetén legalább az adatok és a magánélet védelmére gyakorolt hatások részleges vizsgálatának elvégzését is fontolóra kell vennie, aminek során a megőrzési időtartam céljára, hosszára és módzataira helyezi a hangsúlyt, és esetleg megtárgyal más, eddig nem elég átfogóan kezelt, rendezetlen kérdést is.

⁽¹⁵⁾ Lásd az európai adatvédelmi biztos fent említett, 2011. január 14-i véleményének 6.3. szakaszát.

54. Az európai adatvédelmi biztos annak is örül, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások azt ajánlják, hogy – kivéve, ha a harmadik ország megfelelő szintű védelmet biztosít – a kétoldalú jogsegélyegyezmények határozzanak meg megfelelő adatvédelmi biztosítékokat, és szükség esetén az illetékes adatvédelmi felügyeleti hatóságokat is értesítsék a megállapodásról.
55. Az elmondottak alapján a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendeletben megállapított szabályok nem nevezhetők ideálisnak. Alkalmazásuk bonyolult: a hatáskörrel rendelkező hatóságnak, amely döntést hoz arra vonatkozóan, hogy az információt továbbítsák-e egy adott harmadik országnak, nem csupán saját országa és a harmadik ország közötti kétoldalú megállapodást, saját országának adatvédelmi jogszabályait, valamint a szóban forgó harmadik országnak a saját országának adatvédelmi jogszabályai alapján történő adattovábbítás megfelelőségének saját maga által elvégzett értékelését kell figyelembe vennie, hanem azt is, hogy a többi érintett, hatáskörrel rendelkező hatóság (és ilyen több is lehet), amely közreműködött az iratok összeállításában, saját adatvédelmi jogszabályai alapján hozzájárulását adta-e.

56. Adatvédelmi szempontból ez a bonyolult helyzet bizonytalanságokat idéz elő az érintett jogainak tekintetében, és különösen azzal kapcsolatban, hogy adatait milyen feltételek mellett továbbítják külföldre. Ezenkívül az érintettek nem részesülnek a lehető legteljesebb mértékben egy szilárd és harmonizált európai adatvédelmi jog előnyeiből. Ezen túlmenően a hatáskörrel rendelkező hatóságok szempontjából ez a bonyolult helyzet nagy valószínűséggel akadályozza a hatáskörrel rendelkező hatóságok közötti együttműködést, és adminisztratív terhet jelent.

57. A fentiek figyelembevételével az európai adatvédelmi biztos olyan európai uniós megállapodások megkötését szorgalmazza, amelyek megfelelő adatvédelmi biztosítékokat határoznak meg, ugyanakkor elősegítik az eltérő kritériumok alkalmazása és ebből következően a hatáskörrel rendelkező hatóságokra háruló megnövekedett adminisztratív terhek elkerülését.

5.2. Uniós szintű megállapodások

58. A kétoldalú együttműködésre vonatkozóan a 14. cikkben előirányzott lehetőségen kívül a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet nemzetközi megállapodásokról szóló 18. cikke azt is előírja, hogy „a Közösség együttműködik harmadik országokkal és az illetékes nemzetközi szervezetekkel”, valamint hogy „az együttműködés szabályai, ideértve a kölcsönös jogsegély részletes szabályainak megállapítását is, a Közösség és az érintett harmadik országok közötti megállapodások tárgyát képezhetik”.

59. A fenti 5.1. részben meghatározott okok miatt az európai adatvédelmi biztos támogatja a Bizottságot azon kezdeményezésében, hogy európai uniós megállapodásokról tárgyaljon és ilyen megállapodásokat kössön meg, amelyek megfelelő, uniós szinten harmonizált adatvédelmi biztosítékokat tartalmaznak, hogy azok a meglévő kétoldalú megállapodások helyébe lépjenek.
60. Az ilyen európai uniós megállapodásokat azonban csak azon feltétel mellett támogatja, hogy a Bizottság és az uniós társjogalkotók a harmadik országokkal való személyes adat-cseréhez biztosítják a legmagasabb szintű védelmet. Adatvédelmi szempontból alaposan meg kell vizsgálni a harmadik országokkal való nemzetközi együttműködési megállapodások következményeit, a cserékre irányadó, egyértelmű szabályokat kell meghatározni, valamint megfelelő adatvédelmi biztosítékokat kell előírni az európai adatvédelmi biztossal és adott esetben a nemzeti adatvédelmi hatóságokkal való egyeztetés alapján.
61. Bár a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 18. cikke kifejezetten nem foglalkozik a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerhez harmadik országok által történő közvetlen hozzáférés kérdésével, ez technikai szempontból lehetséges. Az európai adatvédelmi biztossal nem áll szándékában elutasítani, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerbe új funkciókat építsenek be annak érdekében, hogy harmadik országok hatáskörrel rendelkező hatóságai szigorúan korlátozott és szelektív módon, egy külön erre a célra szolgáló mechanizmuson (kommunikációs csatorna és interfész) keresztül hozzáféréssel rendelkezzenek. Ez valóban növelheti az együttműködés hatékonyságát.
62. Mindent összevetve a közvetlen hozzáférésnek megvannak a maga veszélyei, ezért külön foglalkozni kell ennek adatvédelmi vonatkozásaival, valamint a szükséges technikai/szervezeti szabályokkal és biztosítékokkal. Minden ilyen technikai funkciót a „beépített adatvédelem” elvének alkalmazása mellett kell beépíteni. Ezenkívül a biztonságot egyértelmű prioritásnak kell tekinteni. Végül pedig egyeztetni kell az európai adatvédelmi biztossal, valamint adott esetben a nemzeti adatvédelmi hatóságokkal.

VI. „FOGYASZTÓI ADATVÉDELMI JOGOK” ÉS AZ ADATVÉDELMI HATÓSÁGOK MEGERŐSÍTETT EGYÜTTMŰKÖDÉSE A FOGYASZTÓVÉDELMI EGYÜTTMŰKÖDÉSI RENDSZEREN KERESZTŰL

63. Az európai adatvédelmi biztos meg van győződve arról, hogy amennyiben követik az ajánlásait (az előzetes ellenőrzésre vonatkozó véleményben foglaltakat is), a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer a fogyasztói jogok megsértésével szembeni, határokon átnyúló végrehajtás hatékony és adatvédelmet elősegítő eszköze lehet a belső piacon.
64. Az elektronikus kereskedelem fejlődése, valamint amiatt, hogy a különböző termékek és szolgáltatások fogyasztói

egyre inkább alkalmazzák az elektronikus kommunikációs hálózatokat, egyre több személyes adat feldolgozására fog sor kerülni, amikor fogyasztóként járnak el. Ilyenformán a fogyasztók egyre gyakrabban szembesülnek jogaiknak az adatvédelem szempontjából történő megsértésével. Következésképpen szükség van arra is, hogy az adatvédelmi hatóságok a jogsértések megszüntetése érdekében hatékony együttműködést folytassanak.

65. „A fogyasztói adatvédelmi jogok” megsértésének leggyakoribb esetei közé tartozik a kényszerű kereskedelmi kommunikáció (spam), a személyazonossággal való visszaélés, az illegális profilalkotás, a viselkedésalapú jogellenes hirdetés és az adatok megsértése (a biztonság megsértése).
66. Tekintettel arra, hogy az információs társadalomban valószínűleg növekedni fog a határokon átnyúló esetek száma, az európai adatvédelmi biztos szorgalmazza, hogy a Bizottság vizsgálja meg a „fogyasztói adatvédelmi jogok” védelmére és a hatáskörrel rendelkező hatóságok – az adat- és fogyasztóvédelmi hatóságok – közötti, határokon átnyúló együttműködés megerősítésére irányuló, lehetséges jogalkotási intézkedéseket.
67. Más potenciális lehetőségek mellett alaposan mérlegelni kell azt is, hogy az adatvédelmi hatóságok rendelkezhetnek-e a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerhez való egyéni hozzáféréssel annak érdekében, hogy együttműködjenek egymással, valamint más, a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszert már alkalmazó, hatáskörrel rendelkező hatóságokkal.
68. Az adatvédelmi hatóságok általi hozzáférést egyértelműen a hatáskörükbe tartozó feladataik ellátásához szükséges mértékűre és a meghatározott szinergiáknak megfelelően kell korlátozni. Természetesen azt is biztosítani kell, hogy az adatvédelmi hatóságok részvételére vonatkozó keretet függetlenségük kellő figyelembevételével alakítsák ki.

VII. KÖVETKEZTETÉSEK

69. Az európai adatvédelmi biztos örvendetesnek tartja, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer rendelkezik joggal, amely konkrét adatvédelmi biztosítékokat is nyújt. Az adatvédelem tekintetében továbbra is fennálló aggályok felszámolása érdekében az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy az alábbiakban összefoglalt ajánlásokat figyelembe kell venni a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerre vonatkozó jogi keret következő felülvizsgálatakor.
70. Addig is (az előzetes ellenőrzésre vonatkozó véleményben ajánlottak szerint) a gyakorlati, technikai és szervezeti szintű kiegészítő intézkedések részleges átmeneti megoldást biztosíthatnak az említett aggályok vonatkozásában. A jogszabályi változásokig a fogyasztóvédelmi együttműködésre vonatkozó adatvédelmi iránymutatások révén is lehet vezetni bizonyos változtatásokat.

71. Ami a megőrzési időt illeti, az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy (i) a kölcsönös jogsegély iránti megkereséseket konkrétan meghatározott időn belül zárják le; (ii) a riasztásokat a kiadástól számított hat hónapon belül (hacsak nem indokolható újabb, megfelelőbb megőrzési időtartam) vonják vissza vagy töröljék, kivéve ha a vizsgálat vagy a végrehajtás még folyamatban van; valamint (iii) a Bizottság pontosítsa és újból vizsgálja meg a lezárt ügyekkel kapcsolatos valamennyi adat további öt évig tartó megőrzésének célját és arányosságát.
72. Ezen túlmenően az európai adatvédelmi biztos örül annak, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás pontosítja a Bizottságnak a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszeren belüli adatokhoz való hozzáférését. Az európai adatvédelmi biztos különösen örül annak, hogy a Bizottság nem férhet hozzá a hatáskörrel rendelkező tagállami hatóságok közötti bizalmas kommunikációhoz, például a kölcsönös jogsegély iránti megkeresésekhez.
73. Ezenkívül az európai adatvédelmi biztos azt is örvendetesnek tartja, hogy a fogyasztóvédelmi együttműködéssel kapcsolatos második módosítás rendelkezést vezetett be a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszeren belüli különleges adatkategóriák feldolgozására vonatkozóan.
74. Ezenfelül az európai adatvédelmi biztos ajánlja, hogy a Bizottság vizsgálja meg újra, milyen további technikai és szervezeti intézkedéseket kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy a magánélet és az adatok védelme „beépüljön” a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer struktúrájába („beépített adatvédelem”), valamint hogy megfelelő intézkedések bevezetésére kerüljön sor az adatvédelemnek való megfelelés és az erre vonatkozó bizonyítékok szolgáltatásának biztosításához („elszámoltathatóság”).
75. Továbbá, amennyiben európai uniós megállapodást szándékoznak létrehozni az Európai Unió és valamely harmadik ország között a fogyasztóvédelmi együttműködés szabályozása érdekében, az ilyen szabályokat alaposan meg kell fontolni, világos, a cserék tekintetében irányadó szabályokat kell kialakítani, és megfelelő adatvédelmi biztosítékokat kell nyújtani.
76. Végezetül az európai adatvédelmi biztos ajánlja, hogy a Bizottság tárja fel azon szinergiákat, amelyek abban az esetben alakulhatnak ki, ha az adatvédelmi hatóságoknak lehetőségük lenne csatlakozni a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer felhasználói közösségéhez, hogy együttműködjenek a „fogyasztói adatvédelmi jogok” érvényesítésének elősegítésében.

Kelt Brüsszelben, 2011. május 5-én.

Giovanni BUTTARELLI
az európai adatvédelmi biztos helyettese